

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOESHEL, CHRISTIAN

Hitler și Mussolini : făurirea alianței fasciste /
Christian Goeschel. - București : Orizonturi, 2019
ISBN 978-973-736-396-1

94

Corector: *Rodica Cârstea*
Tehnoredactor: *Puiu Enache*

© 2018 by Christian Goeschel
Originally published by Yale University Press

Toate drepturile asupra acestei ediții
aparțin *Editurii Orizonturi*

Editura ORIZONTURI – București
Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

CHRISTIAN GOESCHEL

MUSSOLINI ȘI HITLER

Făurirea alianței fasciste

Editura ORIZONTURI

Hitler au învins eforturile Franței și Marii Britanii, țări care erau considerate decadente, „plutocratice” și depășite. Când războiul Axei a luat o întorsătură proastă, întâlnirile au devenit mai discrete, însă, în continuare, ambele regimuri au păstrat imaginea prieteniei, chiar până la sfârșit, când niciunul dintre lideri nu-l mai suporta pe celălalt. Așa cum am arătat, relația dictatorilor era pusă în umbră de dorința lor de a domina lumea și de micile lor gelozii personale. Ambițiile lor erau caracterizate și de răutate și de îngustimea vederilor, iar aceste ambiții au dus la război, distrugere, moarte și violență la o scară nemaivăzută până acum. Aveau să treacă decenii până când efectele devastatoare produse de această relație letală aveau să fie depășite.

Sfârșit

CUPRINS

Introducere.....	5
1. În umbra lui Mussolini, 1922-1933	24
2. Prima întâlnire, iunie 1934.....	49
3. A doua întâlnire, septembrie 1937.....	78
4. Primăvară pentru Hitler, mai 1938.....	119
5. Drumul spre război, 1938-1939.....	162
6. Punctul fără întoarcere, 1939-1941	218
7. În abis, 1941-1943.....	269
8. Sfârșitul jocului, 1943-45.....	327
Concluzie.....	372

1

ÎN UMBRA LUI MUSSOLINI

1922-1933

I

După revoluția germană din noiembrie 1918 și după nașterea Republicii de la Weimar, Münchenul devenise un focar al extremismului politic. Aici, în prima parte a anilor 1920, Hitler și naziștii, o grupare mărunță printre multe altele de extremă dreapta, voiau să cucerească puterea în Germania. Scopul lor era să curețe Germania de evrei și să creeze un „spațiu vital” în Europa de est. Pentru a-și îmbunătăți reputația internă și internațională, naziștii și-au întins antenele spre fasciștii italieni, care luaseră în mod oficial naștere în martie 1919, la inițiativa lui Mussolini, o mișcare națională hotărâtă să răzbune „vittoria mutilata” pe care Italia o suferise în Primul Război Mondial și să transforme Italia într-o mare putere. Este de menționat faptul că inițiativa a venit din partea naziștilor și nu a fasciștilor, acest lucru demonstrând obscuritatea naziștilor și faptul că fasciștii italieni au fost primul grup fascist din lume. În septembrie 1922, pe când Mussolini se pregătea să ia puterea, Hitler l-a trimis pe Kurt Lüddecke, un tip destul de unsuros, să se întâlnească cu liderul fascist la Milano. Mussolini voia să cultive relații bune cu dreapta europeană în general mai mult pentru a face Italia mai influentă, astfel că l-a primit pe Lüddecke, care avea o scrisoare de recomandare de la cel mai celebru aliat al lui Hitler, generalul Erich Ludendorff, considerat un erou de război în Germania. Probabil că atunci a auzit Mussolini pentru prima dată numele lui Hitler. Mussolini

facuse o vizită în Germania în martie 1922, fiind de părere că Germania avea să redevină în scurtă vreme o mare putere europeană, însă Hitler era în momentul acela mult prea obscur pentru el. Ca urmare, Mussolini a cultivat relații bune cu mai multe grupuri și facțiuni promițătoare din punct de vedere politic, mai ales cu Armata Germană și cu *Stahlhelm*, asociația de extremă dreapta a veteranilor. În considerarea faptului că Mussolini era în plină ascensiune în politica italiană, a fost primit de mai mulți politicieni importanți, inclusiv de ministrul liberal al afacerilor externe, Walther Rathenau, de liderul partidului național liberal DVP Gustav Stresemann și chiar de cancelarul Joseph Wirth, din Partidul Catolic de Centru.

După ce a preluat mandatul de prim-ministru al Italiei, spre sfârșitul lui octombrie 1922, în urma Marșului Fascist spre Roma, Mussolini, care era și ministru de externe, nu l-a mai primit pe Lüddecke, pentru că ar fi pus în pericol relațiile oficiale pe care le avea cu guvernul german, deși Ministerul german de Externe îl considera pe acest Lüddecke un personaj insignifiant – cel puțin așa reiese dintr-un schimb de documente cu autoritățile bavareze, care țineau sub observație partidul nazist, abia apărut. De remarcat este faptul că, în ciuda mitului fascist, nu doar demonstrația fascistă de forță din timpul Marșului spre Roma a fost cea care l-a adus la putere pe Mussolini. Mai degrabă Regele Victor Emmanuel al III-lea l-a numit pe Mussolini. A fost o combinație între violență fascistă și un transfer de putere aparent legal și constituțional. Mussolini putea să revendice pe bună dreptate titlul de primul fascist șef de guvern din Europa, și avea să treacă destul de mult timp până când avea să audă din nou despre liderul nazist.

Merită să trecem în vedere și părerile lui Hitler despre noul guvern fascist din Italia. La câteva zile după numirea lui Mussolini, Hitler i-a spus unui activist german de dreapta: „Unii ne spun fasciști germani. Nu vreau să cercetez cât de corectă este această comparație. Însă avem în comun cu fasciștii o iubire de patrie pentru care nu vrem să facem compromisuri, determinarea de a smulge clasa muncitoare din ghearele Internaționalei și un spirit proaspăt, camaraderesc.

Hitler a încercat aici să dea legitimitate și să facă publicitate naziștilor, făcând trimitere la succesul politic aparent al fasciștilor italieni, care câștigaseră notorietate în rândul unora și admirația altora din Europa pentru modul brutal și violent în care interacționau cu stânga italiană. Modul în care Hitler a profitat de avântul fasciștilor a fost remarcabil, mai ales că în Germania fostul inamic din Marele Război nu avea o imagine prea bună. Italienii erau considerați de mulți ca fiind oameni pe care nu te puteai baza, trădători și indisciplinați. Tocmai de aceea Hitler a evitat orice asociere directă cu Italia – o astfel de asociere ar fi putut îndepărta potențiali simpatizanți ai naziștilor. A lăsat să se înțeleagă că naziștii, un grup german ultra-naționalist, nu erau niște imitatori ai fasciștilor italieni. Nu simpla similaritate a ideologiilor, ci mai degrabă considerente de ordin strategic l-au făcut pe Hitler să arate spre fasciștii italieni și să se aseme-ne cu Mussolini. Pentru Hitler cultivarea legăturilor cu Italia lui Mussolini era o modalitate de a legitima și de a promova nazismul în Germania, în timp ce pentru Mussolini contactele cu Hitler și cu naziștii reprezentau o modalitate de a-și asuma rolul de decan al fascismului european și de a mări puterea Italiei.

În mai multe ocazii liderul nazist și-a manifestat adorația pentru Duce. Însă Hitler nu a fost singurul politician german de extremă dreapta care făcea astfel de referințe la Mussolini. După Marșul spre Roma ziaarele din Bavaria au folosit noua terminologie politică introdusă de fasciștii italieni. Au publicat reportaje despre „fasciștii bavarezi” și despre liderul lor Hitler, „un Mussolini german”. Este de menționat faptul că nu doar extrema dreaptă din Germania, ci și diplomații britanici și ziaarele au început curând să-l vadă pe Hitler ca pe „un Mussolini german”. Eliminarea acestui tip de referințe ca fiind superficiale nu ar fi deloc utilă, pentru că acestea reflectă atracția pe care regimul nou apărut al lui Mussolini o exercita asupra extremei dreapta din Germania. Părea a fi un pact ideal între fasciștii anticomuniști și instituțiile tradiționale, peste toate fiind statul italian și monarhia, o configurație politică în măsură să readucă ordinea și stabilitatea în haosul politic și social instalat după război. La un an după Marșul spre Roma, pe 2 octombrie 1923, Adolf Hitler a rezonat și el cu această părere într-un interviu

acordat conservatorului *Daily Mail*. Acesta a declarat: „Dacă Germaniei i-ar fi dat un Mussolini German... poporul ar cădea în genunchi și l-ar adora mai mult decât a fost Mussolini adorat vreodată”.

Influențat și de criza națională fără precedent din 1923, hiperinflație și ocupația franco-belgiană a Ruhr-ului, Hitler a aderat implicit la părerea că germanii erau superiori italienilor. A sugerat chiar că poporul german ar fi chiar mai receptivi la ideea unui dictator chiar mai puternic decât Ducele. Hitler țintea spre o alianță cu Italia, anti franceză, și de aceea încerca să creeze un clivaj între cei doi foști aliați (Franța și Italia erau membri permanenți ai Consiliului Ligii Națiunilor) care învinseseră Germania în Marele Război.

Cu toate acestea Hitler nu a înțeles pe deplin că modul în care Mussolini conducea Italia nu era nici pe departe unul total. Contrar impresiei lui Hitler, cultivată de propaganda fascistă, Mussolini nu era un dictator puternic. În realitate, cel puțin până la semnarea Tratatelor Laterane cu Biserica Catolică în 1929, Ducele și-a consolidat puterea și a încercat să găsească un echilibru în exercitarea ei prin negocieri constante între monarhia conservatoare și burocrăția de stat pe de-o parte și elementele radicale din partidul fascist, care cereau ca statul italian să fie trecut sub controlul partidului de cealaltă parte. Referințele lui Hitler la Italia fascistă și la Mussolini i-au ajutat pe naziști să capete legitimitate în pături largi ale societății, chiar dincolo de simpatizanții lor. Pentru mulți din Germania, dar și din alte părți ale Europei, nou apărutul regim fascist părea un compromis între noua extremă dreaptă și elitele tradiționale, mai ales cu monarhia, și de aceea era privit ca o armă puternică împotriva stângii după ce bolșevicii și alți revoluționari de stânga causeră o mulțime de neplăceri și semănaseră teamă în rândul burgheziei europene.

Alți comentatori germani de dreapta au subliniat că Marșul spre Roma era un model și pentru Germania. Arthur Moeller van den Bruck, intelectualul care a fost părintele termenului „Al Treilea Reich”, opina în eseuul său „Italia do-cet”, publicat în 1922, că venirea la putere a fascismului, o mișcare a tinerilor, era doar o chestiune de timp în Germania.

Spre deosebire de majoritatea germanilor, Moeller van der Bruck considera Italia un model pentru Germania, la fel ca în secolul nouăsprezece, când Germania imitase Italia, reușind unificarea națională. Cu toate acestea, câteva luni mai târziu, acesta se răzgândea și cataloga fascismul italian drept reacționar, reflectând modul ambivalent în care era văzută Italia, tipic majorității germanilor. Ar trebui adăugat și faptul că nu toți germanii de dreapta care erau interesați de fascismul italian au devenit naști.

II

Revenind la modul în care Mussolini îi percepea pe Hitler și pe naști, o relație puternică era aproape inevitabilă. Pe 17 noiembrie 1922, la câteva săptămâni după numirea lui Mussolini ca prim ministru, Adolfo Tedaldi, delegatul italian la Înalta Comisie Inter-Aliată a Rhinelandului, formată în urma semnării Tratatului de la Versailles pentru a supraveghea ocupația aliată a Rhinelandului (Italia nu putuse trimite trupe), i-a raportat lui Mussolini despre forțele separatiste din Bavaria. Aceste tendințe separatiste provocau îngrijorare la nivelul guvernului Italian, care era hotărât să-și mențină controlul asupra regiunii învecinate, Tirolul de Sud. Cunoscut în Italia drept Alto Adige, acesta era un teritoriu situat lângă granița cu Austria, populat de o majoritate vorbitoare de limbă germană, iar anexarea lui se afla de multă vreme pe agenda iredentiștilor italieni, care revendicau toate teritoriile pe care le considerau ca aparținând de drept Italiei. Tirolul de Sud ajunsese sub control italian ca parte a înțelegerilor postbelice, iar această situație dusese la proteste masive ale populației locale și ale naționaliștilor germani. În consistentul său raport, Tedaldi îi rezerva un spațiu amplu lui „Hitler”. Faptul că îi greșise numele dovedea cât de obscur era la momentul acela liderul nazist. Hitler nu avea niciun interes în a readuce Tirolul de Sud sub control german, astfel că Tedaldi l-a menționat în raportul său către Duce. Tedaldi l-a asigurat pe Duce că Hitler era un foarte bun vorbitor, cu un discurs inspirat din retorica fascistă: să restabilim ordinea și să zdrobim stânga. Hitler era hotărât să intre în contact direct cu naști

italieni și să obțină „directive și sfaturi cu privire la modalitățile de acțiune pe care să le urmeze”.

Raportul lui Tedaldi nu ar trebui subestimat, pentru că Mussolini, ca primul șef de guvern fascist din Europa, a cultivat relații bune cu alte grupuri de extremă dreapta și/sau fasciste de pe tot continentul, care la momentul acela erau mai proeminente. Un admirator mult mai important al lui Mussolini a fost Miguel Primo de Rivera, care ajunsese la putere în Spania în septembrie 1923 ca urmare a unei lovituri de stat. Două luni mai târziu Primo de Rivera și Regele Alfonso al XIII-lea au vizitat Roma, unde Alfonso i-a spus Regelui Victor Emmanuel al III-lea că Primo de Rivera era „Mussolini-ul său”. Primo de Rivera a vorbit chiar și despre cum Spania vrea să urmeze exemplul Italiei. Iar Spania, o țară mediteraneeană, cu un regim înrudit ideologic, părea un aliat mult mai potrivit pentru Italia.

Nici naști și nici Germania nu erau preocuparea principală a lui Mussolini în toamna lui 1923, când Mussolini, susținut de naționaliști, pune în practică primul său act de agresiune în politica externă. Italia a ocupat Corfu, o insulă grecească cu importanță strategică. Deși Italia a trebuit să se retragă până la urmă, incidentul Corfu a reprezentat o victorie majoră pentru Mussolini, care și-a consolidat astfel prestigiul în țară și în străinătate. Mai mult, cum criza a fost rezolvată de Conferința Ambasadorilor și nu de organismele formale ale Ligii, aceasta – Liga – a fost dovedită ca inefficientă. În ciuda rolului proeminent pe care îl avea Italia, acela de membru al Consiliului Ligii, beligerantul Mussolini disprețuia Liga tocmai pentru că unul dintre principalele țeluri ale acesteia era păstrarea ordinii stabilită în 1919 și menținerea păcii prin negocieri internaționale. Chiar și așa, Italia a rămas membră a Ligii din motive legate de prestigiu și pentru a-și îmbunătăți influența internațională. În privința celui alt incident internațional major din 1923, ocuparea bazinului Ruhr-ului, centrul industrial al Germaniei, ca măsură represivă pentru că despăgubirile de război nu fuseseră plătite la timp, Mussolini a reacționat în registrul diplomației europene. Nu a trimis trupe italiene, pentru că era preocupat de nevoia Italiei de cărbunele produs în bazinul Ruhr-ului. Scopul final al manevrelor iscusite ale lui Mussolini era să facă mai puternică poziția

Italiei. Era o continuare a politicii externe a Italiei Liberale și, într-adevăr, cea mai mare parte a diplomaților Italiei făcuseră parte din administrația liberală. Însă politica externă condusă de Mussolini nu se rezuma la cacealmale și manevre, ci și la atacarea ordinii Wilsoniene și a internaționalismului liberal, după cum a demonstrat și incidentul Corfu.

Hitler a continuat cu strategia lui de a câștiga mai multă legitimitate, subliniind asemănările cu fascismul italian. Referirile sale la fascism rămăneau vagi, sugerând că nu ideologia fascistă îl atrăgea pe Hitler, ci mai degrabă metodele fasciste de câștigare și consolidare a puterii. Un interviu pe care jurnalistul fascist Leo Negrelli i l-a luat lui Hitler în octombrie 1923 este dovada implicită a faptului că Hitler devenea din ce în ce mai important în cadrul extremei dreapte germane. Hitler, care spera că Mussolini avea să citească acel articol, a declarat că în curând avea să vină și ziua revoluției germane și a lăudat strategia politică hotărâtă a lui Mussolini de a pune capăt bine cunoscutului haos politic din Italia. Câteva zile mai târziu, Hitler a stat de vorbă cu un jurnalist de la ziarul pro-fascist *L'epoca*. Și-a reînnoit promisiunea că problema Tirolului de Sud nu va sta în niciun caz în calea bunei înțelegeri dintre Italia și Germania. Această declarație a produs multe controverse în rândul dreptei germane, pentru că Hitler tocmai sacrificase Tirolul de Sud pentru o relație mai bună cu Italia lui Mussolini. Sprijinul lui Mussolini avea să-i ajute, pe termen scurt, pe naziști să devină celebri și să ajungă la putere și, pe termen lung, avea să ducă la o alianță militară cu Italia fascistă.

Atitudinea lui Hitler în privința problemei Tirolului de Sud a pus reflectorul pe tensiunile existente în mișcarea nazistă, tensiuni apărute ca urmare a strategiei sale pro-italiene. În 1926 Hans Frank, un avocat nazist, și-a dat demisia din partid în semn de protest față de faptul că Hitler renunța la pretențiile germane asupra Tirolului de Sud. Însă părerile lui Hitler în privința Tirolului de Sud erau ferme. Și-a susținut acest punct de vedere în mod repetat, chiar și în public, ceea ce demonstrează că era gata să sacrifice principiile naționaliste, definitorii pentru ideologia nazistă, din considerente strategice. Hitler oferea și motive, explicații pentru decizia sa: în *Cartea a doua*, scrisă în

1928 însă publicată după moartea sa, identifica Italia ca fiind aliatul natural împotriva Franței, pentru că Italia era la fel de hotărâtă să revizuiască Tratatul de la Versailles și să își extindă teritoriul. Astfel, acest exemplu concret confirmă că dorința lui Hitler de a se apropia de Mussolini nu era legată doar de ideologie, ci avea și o componentă strategică.

III

Dacă a existat o influență directă a fascismului asupra nou-născutei mișcări naziste, aceasta a fost reprezentată de admirația lui Hitler în ceea ce privește modul în care propaganda fascistă reușea să proiecteze în public o versiune simplificată a strategiei fasciste. Pe 9 noiembrie 1923, cinci ani după proclamarea republicii germane și în mijlocul hiperinflației, Hitler și naziștii, împreună cu național conservatorii, au încercat să ia puterea în München, în ceea ce avea să se numească Puciul de la Berărie. Naziștii susțin că puciul a fost într-o oarecare măsură inspirat de Marșul asupra Romei, dar în realitate sunt destul de puține asemănări: fasciștii erau deja o mișcare de masă când a avut loc Marșul asupra Romei, în timp ce naziștii erau încă (la momentul puciului) mai degrabă o forță bavareză, decât națională. Pentru naziști, Marșul asupra Romei a servit drept fundament mitologic și a devenit sinonim cu succesul în preluarea puterii, mai ales că italienii au ridicat evenimentul la rangul unei adevărate legende. Într-adevăr, arhivele istorice ale partidului nazist sunt pline de tăieturi din ziare și de alte reprezentări ale Marșului asupra Romei și ale fascismului italian. Chiar și în istoria oficială a partidului nazist fascismul italian și Marșul asupra Romei sunt prezentate ca modele pentru naziști.

În aceeași perioadă, naziștii au încercat de asemenea să câștige legitimitate comparându-se cu alte dictaturi contemporane cu ei, mai cu seamă cu Turcia sub Atatürk. De menționat este că referirile pe care Hitler le făcea la lideri străini carismatici nu înseamnă că naziștii imitau strategiile politice ale acestor regi-muri. Mai degrabă aceste referiri erau încercări de a promova și de a legitima dorința naziștilor de a prelua puterea. Deși Puciul

de la Berărie a eşuat şi a dus şi la arestarea lui Hitler, i-a crescut acestuia, şi naziştilor, notorietatea în toată Germania şi chiar în Europa. Astfel, fascismul i-a inspirat pe nazişti nu doar în ceea ce priveşte modul în care urmăreau să preia puterea, ci şi în privinţa publicităţii pe care un astfel de eveniment o atrăgea, chiar dacă era vorba despre un eşec.

Ziarul lui Mussolini, *Il Popolo d'Italia* nu s-a ferit în a ridiculiza Puciul de la Berărie, numindu-l „o caricatură a fascismului italian”. Chiar şi aşa, această menţionare reprezenta de fapt o recunoaştere semi-oficială a naziştilor de către fasciştii. După ce puciul a eşuat, Hitler a fost trimis în judecată. S-a folosit de asta ca de o platformă de propagandă, transformând puciul într-un succes remarcabil care a ajutat mult la scoaterea sa şi a naziştilor din obscuritate şi promovarea lor pe prima scenă a politicii. Renaşterea partidului nazist, în 1925, după eliberarea (înainte de termen) a lui Hitler din închisoare, a coincis cu proclamarea dictaturii de către Mussolini, în luna ianuarie a aceluiaşi an, şi cu şubrezirea din ce în ce mai evidentă a opoziţiei politice, mai cu seamă a stângii. În acest fel, proaspătul mit al lui Mussolini a devenit şi mai atractiv pentru dreapta germană. Iată un lider carismatic şi nemilos, care îi conducea pe turbulenţii italieni cu o mână de fier, părând să respecte în acelaşi timp autoritatea statului italian şi monarhia. Acest cult al Duceului, promovat prin cărţi, articole şi imagini, a început să lucreze în avantajul naziştilor, pe care-i făcea mai atrăgători pentru votanţii conservatori.

Chiar şi Hitler a vorbit despre cultul naziştilor pentru Mussolini în cel de-al doilea volum al lucrării sale autobiografice *Mein Kampf*, pe care a scris-o în închisoare şi a publicat-o în 1926. În această carte, Hitler l-a zugrăvit pe Mussolini ca pe un lider dur, anti-marxist şi patriot, care se împotriva internaţionalismului – o referinţă la părerea proastă pe care amândoi o aveau despre Liga Naţiunilor.

Aproape imediat după eliberarea sa din închisoare, spre sfârşitul anului 1924, se spune că Hitler ar fi solicitat o întâlnire cu Mussolini. Atitudinea lui Mussolini faţă de Hitler era aceeaşi, una neutră: pe de-o parte unii lideri nazişti, printre care şi Hermann Göring, un pilot celebru în primul război, cu relaţii în nobilimea germană, s-au refugiat în Italia şi astfel s-au pus

bazele unor relaţii cordiale cu naziştii, relaţii care s-ar fi dovedit folositoare în cazul în care aceştia ar fi ajuns un partid mare; pe de altă parte, Mussolini, liderul de stat, păstra distanţa faţă de nazişti, o mişcare care plănuia să distrugă guvernul german cu care Italia avea relaţii oficiale. În aceste condiţii, mai întâi a acceptat o întâlnire cu Hitler, pentru ca mai apoi să o amâne.

Ezităările lui Mussolini n-au făcut decât să sporească admiraţia pe care Hitler o simţea pentru el. Hitler ceru o fotografie semnată de Duce, considerând că o astfel de fotografie expusă în biroul partidului nazist avea să fie o dovadă vizibilă a pretensei alianţe între Italia fascistă şi nazism, o dovadă care i-ar fi legitimat şi mai mult pe nazişti. Mussolini nici nu voia să audă de astfel de cereri, pentru că nu voia să pună în pericol relaţiile pe care le avea cu guvernul german. Nici chiar această atitudine nu diminuea entuziasmul lui Hitler pentru Duce.

Cu toate acestea, în ciuda acestei inspiraţii şi admiraţii, impactul ideologic al fascismului asupra nazismului a fost unul minor în realitate. Ideologia nazistă fusese deja formulată în manifestul partidului nazist în 1920 (şi se concentra pe anti-semitism) înainte ca Hitler şi naziştii să audă de Mussolini şi de fasciştii lui. Unii lideri nazişti chiar criticau fascismul. De exemplu, în 1924, ideologul nazist de frunte, Alfred Rosenberg scria într-o cheie admirativă despre ultranaţionalismul fascismului italian, însă deplângea lipsa antisemitismului. Astfel, Rosenberg scotea în evidenţă câteva tensiuni în mişcarea nazistă, tensiuni legate de modul în care era văzut fascismul. În contrast cu Rosenberg, alţi nazişti s-au străduit să găsească paralele ideologice care să apropie nazismul şi fascismul. Göring a scris o serie de articole în 1926 din exilul italian pentru cotidianul partidului, *Völkischer Beobachter*. Göring, căutând să ofere mai multă legitimitate naziştilor, i-a comparat cu fasciştii şi a subliniat existenţa paralelelor ideologice, cum ar fi faptul că se bazau pe violenţă politică şi ura faţă de Tratatul de la Versailles şi democraţia parlamentară. Göring mai susţinea şi că naziştii şi fasciştii erau antisemiţi. Aceasta era mai degrabă o fabulaţie, rodul imaginaţiei sale: tendinţe antisemitice puternice nu au existat în regimul fascist decât mult mai târziu, iar antisemitismul nu a